

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 13. maijā
(OR. en)

7971/20

JAI 356
FRONT 137
VISA 51
SAN 156
MI 134
TRANS 209
COMIX 210

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerāļsekretāra vārdā parakstījis direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i>
Saņemšanas datums:	2020. gada 11. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerāļsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM- MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2020) 222 final
Temats:	KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI UN PADOMEI par pagaidu ierobežojuma nebūtiskiem ceļojumiem uz ES piemērošanas otro novērtējumu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2020) 222 *final*.

Pielikumā: COM(2020) 222 *final*

Briselē, 8.5.2020.
COM(2020) 222 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI UN
PADOMEI**

**par pagaidu ierobežojuma nebūtiskiem ceļojumiem uz ES piemērošanas otro
novērtējumu**

I. Ievads

Eiropas Savienības valstu vai to valdību vadītāji 2020. gada 10. martā uzsvēra, ka attiecībā uz Covid-19 ir vajadzīga kopīga Eiropas pieeja un cieša koordinācija ar Eiropas Komisiju.

Komisija 2020. gada 16. martā pieņēma paziņojumu Eiropas Parlamentam, Eiropadomei un Padomei “Covid-19 – pagaidu ierobežojumi nebūtiskiem ceļojumiem uz ES”¹. Šajā paziņojumā Komisija ieteica, ka Eiropadomei būtu jārikojas, lai Šengenas dalībvalstu vai to valdību vadītāji kopā ar Šengenas asociēto valstu kolēģiem ātri pieņemtu lēmumu par pagaidu ierobežojumu nebūtiskiem ceļojumiem no trešām valstīm uz ES+ zonu².

Iepriekš minētās valstis 2020. gada 17. martā vienojās par koordinētu rīcību pie ārējām robežām, pamatojoties uz Komisijas ieteikumu. Kopš tā laika visas ES dalībvalstis (izņemot Īriju) un Šengenas asociētās valstis³ ir pieņēmušas valstu līmeņa lēmumus, lai īstenotu ceļošanas ierobežojumu.

Lai palīdzētu dalībvalstīm, Komisija 2020. gada 30. martā pieņēma “Norādes par to, kā īstenot pagaidu ceļošanas ierobežojumus, atvieglot repatriāciju no visas pasaules un kā rīkoties to personu gadījumā, kuru vīzu derīguma termiņš ir beidzies ceļošanas ierobežojumu dēļ”⁴. Šīs norādes tika izstrādātas, uzklusot Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (*Frontex*), Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra (*ECDC*) un Eiropola viedokli.

16. martā pieņemtā paziņojuma turpmāk veicamo darbību ietvaros Komisija 2020. gada 8. aprīlī arī pieņēma paziņojumu par pagaidu ierobežojuma nebūtiskiem ceļojumiem uz ES piemērošanas novērtējumu⁵. Šajā paziņojumā Komisija aicināja Šengenas zonas dalībvalstis un Šengenas asociētās valstis koordinēti pagarināt ceļošanas ierobežojuma piemērošanu nebūtiskiem ceļojumiem no trešām valstīm uz ES+ zonu par vēl 30 dienām, t. i., līdz 2020. gada 15. maijam.

Pagaidu ceļošanas ierobežojumu piemēro visiem nebūtiskajiem ceļojumiem no trešām valstīm uz ES+ zonu. Tomēr, lai gādātu par to, ka tiek ievērotas ES pilsoņu, Šengenas asociēto valstu pilsoņu⁶ un viņu ģimenes locekļu, kā arī to trešo valstu valstspiederīgo, kuri likumīgi uzturas Eiropas Savienībā, tiesības, uz šādām personām neattiecas nebūtisku ceļojumu ierobežojuma piemērošana, lai tās varētu atgriezties savās mājās. Turklāt, lai līdz vajadzīgajam minimumam samazinātu ierobežojuma ietekmi uz sabiedrības funkcionēšanu, dalībvalstīm tika ieteikts nepiemērot ierobežojumus konkrētu kategoriju ceļotājiem, kuri veic būtiskas funkcijas vai kuriem ir būtiskas vajadzības⁷.

¹ COM(2020) 115, 2020. gada 16. marts.

² “ES+ zonā” ir ietvertas visas Šengenas zonas dalībvalstis (tostarp Bulgārija, Horvātija, Kipra un Rumānija), kā arī četras Šengenas asociētās valstis. Tajā ietverta arī Īrija un Apvienotā Karaliste, ja tās nolemtu pievienoties.

³ Islande, Lihtenšteina, Norvēģija un Šveice.

⁴ C(2020) 2050, 2020. gada 30. marts.

⁵ COM(2020) 148, 2020. gada 8. aprīlis.

⁶ Tostarp Apvienotās Karalistes valstspiederīgo un Savienības civilās aizsardzības mehānismā iesaistīto valstu (Serbijas, Melnkalnes, Ziemeļmaķedonijas un Turcijas) valstspiederīgo, kurus repatriē saskaņā ar šo mehānismu.

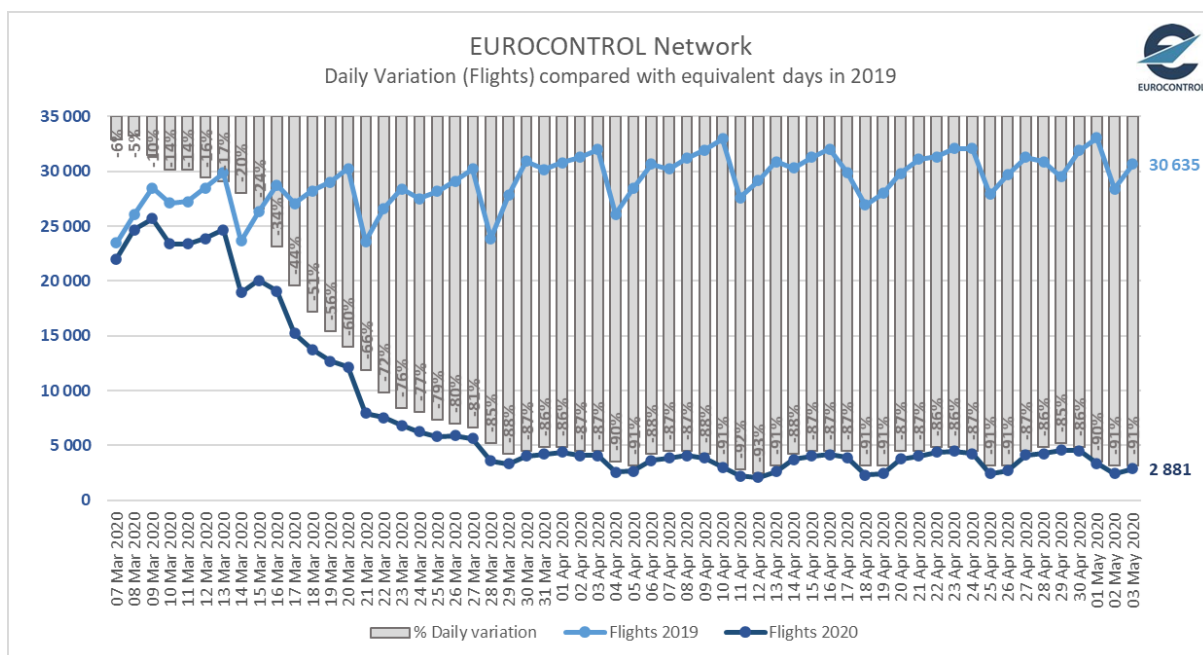
⁷ Šajās ceļotāju kategorijās būtu jāietver

- veselības aprūpes speciālisti, pētnieki veselības jomā un veco ļaužu aprūpes speciālisti;
- pārrobežu darba ņēmēji;
- sezonālie darba ņēmēji lauksaimniecībā;
- darbinieki transporta nozarē;
- diplomāti, starptautisku organizāciju personāls, militārais personāls un humānās palīdzības sniedzēji, kuri pilda savus pienākumus;
- tranzīta pasažieri;
- pasažieri, kuri ceļo obligātu ģimenes iemeslu dēļ;

Tā kā laikposms, kurā ir ieteikts saglabāt ceļošanas ierobežojumu pie ārējām robežām, beigsies 2020. gada 15. maijā, šajā paziņojumā ir novērtēts, vai vēl viens pagarinājums ir nepieciešams un pamatots.

II. Norises, kopš tika pieņemts paziņojums par ceļošanas ierobežojuma novērtējumu (2020. gada 8. aprīlis)

Pie ārējām robežām īstenojamā ceļošanas ierobežojuma mērķis ir samazināt slimības izplatīšanās risku uz ES veikto ceļojumu rezultātā. Aprīlī ir turpinājies krasi samazināties kopējais ceļojumu skaits – gan uz Eiropas Savienību, gan no tās, kā arī ES iekšienē. Eirokontrolē⁸ 2020. gada 3. maijā ziņoja, ka lidojumu skaits kopumā ir samazinājies par 91 %, kas nozīmē par 27 754 mazāk lidojumu salīdzinājumā ar 2019. gadu⁹. Šobrīd vēl atlikušie lidojumi attiecas galvenokārt tikai uz kravu gaisa pārvadājumiem. Līdzīga tendence arī konstatējama citu transporta veidu gadījumā, piemēram, prāmju, autobusu un dzelzceļa transportā.

Kaut arī dažas ES un Šengenas asociētās valstis veic pirmos piesardzīgos pasākumus, lai savā teritorijā mīkstinātu sociālās distancēšanās pasākumus, tomēr vispārējais mērķis vēl aizvien paliek nemainīgs, proti, ierobežot koronavīrusa izplatīšanos ar samazinātas sociālās mijiedarbības palīdzību. Turklāt situācija Eiropā, kā arī pārējā pasaulē joprojām ir ļoti nestabila, un nevar izslēgt iespēju, ka infekciju atkārtosanos gadījumā pasākumi, iespējams, atkal būs jāievieš.

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja un Eiropadomes priekšsēdētājs 2020. gada 15. aprīlī izklāstīja “Kopīgo Eiropas ceļvedi Covid-19 ierobežošanas pasākumu atcelšanai”¹⁰. Kopīgajā ceļvedī ir ierosināta pakāpeniska pieeja mūsu iekšējo un ārējo robežu atvēršanai, ar laiku atgriežoties pie neierobežotas brīvas pārvietošanās un atjaunojot Šengenas zonas normālu darbību. Kontroli pie iekšējām robežām būs jāsaņem atcelt pakāpeniski un koordinēti, lai pēc tam – otrajā posmā – varētu atvieglot pagaidu ierobežojumus pie ārējām robežām un trešo valstu iedzīvotāji varētu atsākt nebūtiskus ceļojumus uz Eiropas Savienību.

- personas, kurām nepieciešama starptautiska aizsardzība vai palīdzība citu humānu iemeslu dēļ, ievērojot neizraidīšanas principu.

⁸ Eirokontrols darbībā piedalās 41 pasaules valsts.

⁹ www.eurocontrol.int.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_-_a_european_roadmap_to_lifting_coronavirus_containment_measures_0.pdf.

Turklāt ir lietderīgi atgādināt, ka, lai novērstu nopietnās problēmas, ko izraisa robežkontroles atjaunošana pie iekšējām robežām un ceļošanas ierobežojumi, un lai ierobežotu ietekmi uz iekšējā tirgus darbību, Komisija mobilizēja visus vajadzīgos resursus un nodrošināja koordināciju ES līmenī. Komisija arī nāca klajā ar praktiskiem norādījumiem, kuru mērķis ir nodrošināt vitāli svarīgu preču nepārtrauktu plūsmu visā Eiropas Savienībā, izmantojot zaļās joslas¹¹, atvieglot gaisa kravu pārvadājumus¹² un garantēt nodarbināto brīvas pārvietošanās īstenošanu¹³. Šīs vadlīnijas ir pavērušas nozīmīgu iespēju mīkstināt ierobežojumu ietekmi uz vienoto tirgu un brīvu pārvietošanos, un tās būtu jāpiemēro tik ilgi, kamēr nav atcelta kontrole pie iekšējām robežām.

III. Pagaidu ierobežojuma pagarināšana ceļojumiem uz ES+ zonu

Kā minēts iepriekš, dažas dalībvalstis ir spērušas sākotnējos soļus, lai mīkstinātu ierobežošanas pasākumus, kas ieviesti pandēmijas izplatīšanās apkarošanai. Tomēr ir ļoti svarīgi, ka jebkura veiktā darbība ir pakāpeniska, proti, dažādos posmos atceļot dažādus pasākumus. Turklāt starp posmiem būtu jāatvēr pietiekams laiks, jo veikto pasākumu ietekme kļūs konstatējama tikai laika gaitā. Kaut arī epidemioloģiskā situācija Eiropas Savienībā sāk nedaudz stabilizēties un rada pamatu piesardzīgam optimismam, tomēr vēl aizvien pastāv risks, ka atkal palielināsies pārnese sabiedrībā, it īpaši tad, ja pasākumi tiks atcelti pārāk agri un nekoordinētā veidā. Turklāt situācija joprojām ir nestabila daudzās trešās valstīs, tostarp valstīs, kuru gadījumā parasti ir konstatējams ievērojams ceļojumu skaits uz Eiropas Savienību un no tās, un daudzas valstis un reģioni atrodas agrākos eksponētības vīrusam posmos nekā Eiropa.

Lai papildinātu ES dalībvalstu un Šengenas zonas valstu centienus iegrozot Covid-19 izplatīšanos ar ierobežotas sociālās mijiedarbības palīdzību, arī turpmāk ir vajadzīga paralēla un koordinēta rīcība pie ES+ zonas ārējām robežām. Lai nodrošinātu, ka šāda veida pasākumi ir efektīvi, tie vienoti būtu jāīsteno visām ES dalībvalstīm un Šengenas zonas valstīm pie visām ārējām robežām, ievērojot vienu un to pašu beigu termiņu.

Tādēļ Komisija **aicina Šengenas zonas dalībvalstis un Šengenas asociētās valstis pagarināt ceļošanas ierobežojuma piemērošanu nebūtiskiem ceļojumiem no trešām valstīm uz ES+zonu par vēl 30 dienām, proti, līdz 2020. gada 15. jūnijam.** Jebkurš turpmāks šā laikposma pagarinājums būtu jāizvērtē nākamajās nedēļās, balstoties uz epidemioloģiskās situācijas attīstību gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās.

Pagaidu ceļošanas ierobežojuma pagarināšanas tvērumam vajadzētu būt tādām pašām, kā izklāstīts Komisijas 2020. gada 16. marta un 8. aprīļa paziņojumos. Piemērojot pagaidu ceļošanas ierobežojumu, dalībvalstīm būtu jāievēro norādes, ko Komisija pieņēma 2020. gada 30. martā. Turklāt Komisija atgādina par 15. punktu savā 2020. gada 23. marta paziņojumā par zaļo joslu ieviešanu un aicina visas valstis un dalībniekus turpināt sadarbību un pēc iespējas lielākā mērā piemērot pie ārējām robežām īstenošanas norādījumus, kuri attiecas uz zaļajām joslām.

¹¹ C(2020) 1897, 2020. gada 23. marts.

¹² C(2020) 2010, 2020. gada 26. marts.

¹³ C(2020) 2051, 2020. gada 30. marts.